Suomen YK-liiton lausunto valtioneuvoston puolustusselontekooon UAV:lle 24.3.2025

Asia: VNS 9/2024 vp Valtioneuvoston puolustusselonteko

Suomen YK-liitto kiittää mahdollisuudesta lausua ja tulla eduskunnan ulkoasianvaliokunnan kuultavaksi.

Valtioneuvoston puolustusselonteko korostaa vahvan varautumisen aikakautta ja Suomen puolustuksen vahvistamista neljän pilarin kautta: kansallinen puolustuskyky, Naton pelote ja puolustus, puolustusyhteistyö sekä kokonaismaanpuolustus. Tässä YK-liiton lausunnossa keskitymme ainoastaan muutamiin YK:n näkökulmasta keskeisiin kohtiin.

Tiedostamme turvallisuuspoliittisessa toimintaympäristössämme tapahtuneet muutokset ja sen, että selonteon mukaisesti on välttämätöntä kehittää Suomen puolustuskykyä laajassa puoluerajat ja hallituskaudet ylittävässä yhteisymmärryksessä poikkihallinnollisella valmistelulla. Pidämme tärkeänä, että myös kansalaisyhteiskunnan ääntä kuullaan näissä prosesseissa.

Hallitusohjelmassa ja ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa 2020 todetaan, että toimiva monenkeskinen yhteistyö on osa Suomen ja suomalaisten turvallisuutta sekä hyvinvointia ja taloudellista menestystä. Siksi on syytä korostaa Suomen pitkäjänteistä sitoutumista sääntöpohjaiseen kansainväliseen järjestelmään ja kansainväliseen oikeuteen. Monenkeskinen toiminta perustuu kansalliseen etuumme ja arvoihimme sekä haluumme tehdä maailmasta oikeudenmukaisempi.

Keskeiset huomiot selontekoon:

- Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tulee olla johdonmukaista ja puolustuspoliittisen selonteon tulee olla linjassa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ohjaavien linjausten kanssa.
- Linjausten tulee kestää aikaa ja muodostaa looginen viitekehys pitkäjänteiselle turvallisuuspolitiikalle huolimatta maailmaa myllertävistä tapahtumista. Nopeasti muuttuviin tilanteisiin on syytä reagoida, mutta on huomioitava myös, että tilanteet voivat muuttua myös takaisin entiselleen.
- Huolimatta Nato jäsenyyden tuomista muutoksista Suomen kansainväliseen kriisinhallintaa osallistumiseen, on syytä vahvistaa osallistumista myös YK:n rauhanturvaoperaatioihin ja varata siihen riittävät resurssit. YK-joukkojen lähettäminen on osa rauhanpyrkimyksiä monissa keskusteluissa, joissa Nato -joukkojen osallistumiselle ei nähdä mahdollisuuksia.
- Kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan näkökulmasta korostamme ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen merkitystä toiminnan vaikuttavuudelle.
- Suomi on edistänyt aktiivisesti Naiset, rauha ja turvallisuus- ja Nuoret, rauha ja turvallisuus-päätöslauselmien toimeenpanoa ja tätä työtä on jatkettava ja vahvistettava tasa-arvon vahvempaa sisällyttämistä kaikille puolustuksen osa-alueille.

- Pidämme tärkeä sitä, että vastuullisuus, kestävä kehitys ja ilmastonmuutos on huomioitu selonteossa ja että puolustussektorilla huolehditaan näiden näkökulmien esillä pitämisestä kaikessa toiminnassa ml. aseviennissä ja -tuonnissa.
- Suomen tulee toimia aktiivisesti pitkään takalukossa olleiden asevalvontakeskustelujen edistämiseksi
- Uusi teknologia tuo tullessaan monenlaisia mahdollisuuksia, mutta myös suuria riskejä. Siksi on toimittava monenvälisten ponnistelujen edistämiseksi uusien sotilasteknologioiden sääntelyn ja hallinnan kehittämiseksi
- Suomen tulee huolehtia omasta turvallisuudesta myös EU:n ja nykyisin myös NATO:n ulkorajavaltiona. Yhtä tärkeää on, että se tehdään kansainvälisten sääntöjen ja kansainvälisen oikeuden sallimissa rajoissa.
- Maailmanlaajuiset sotilasmenot kasvoivat yhdeksättä vuotta peräkkäin vuonna 2023, jolloin asevarusteluun käytettiin Siprin arvion mukaan **yli 2,4 biljoonaa dollaria**, mikä vastaa 2,3 % maailman bruttokansantuotteesta. Samaan aikaan viralliseen kehitysapuun käytettiin vain 10 % varustelumenoista (ODA **223,3 miljardia Yhdysvaltain dollaria**. Erityisesti humanitaarinen apu kasvoi +5,9 %.). YK-liiton näkemys on, että ennaltaehkäisy ja kehitysponnistelut tuottavat kestävämmän ja turvallisemman tulevaisuuden kaikilla ja sikä niiden edistämisen tulisi olla Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan ytimessä.

https://www.sipri.org/sites/default/files/Annual%20Review%202024.pdf

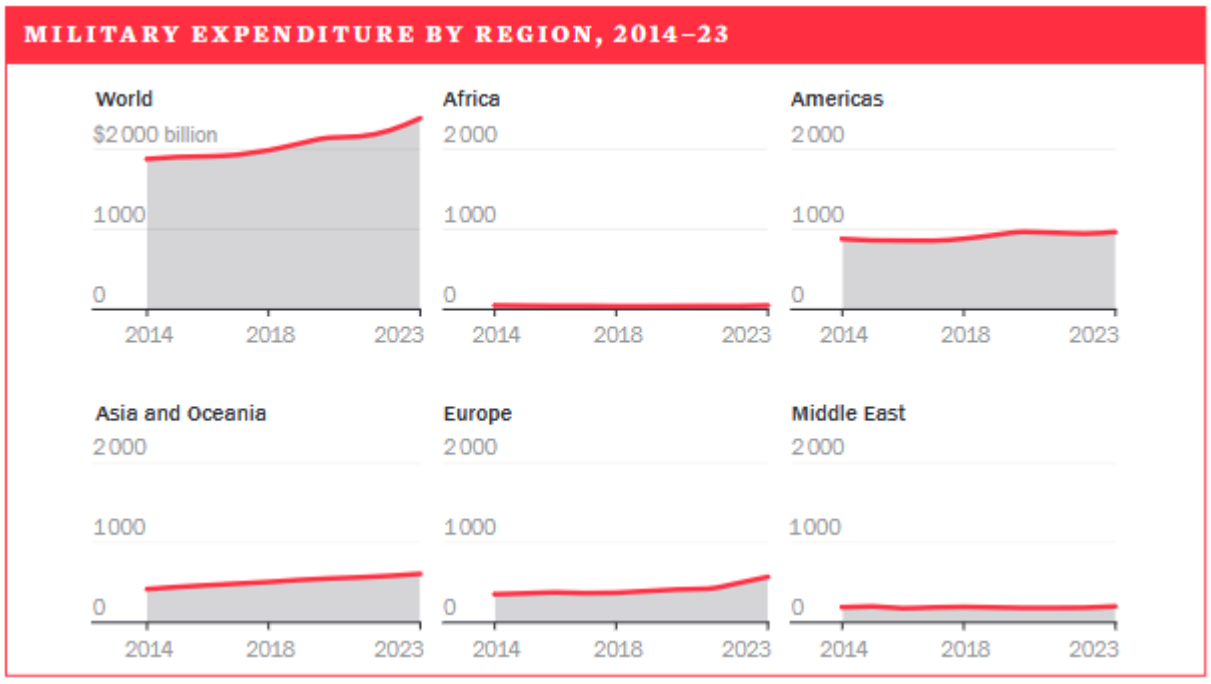

https://www.sipri.org/sites/default/files/2024-06/yb24_summary_en_2_1.pdf

NUMBER OF MULTILATERAL PEACE OPERATIONS AND PERSONNEL DEPLOYED, BY REGION AND TYPE OF ORGANIZATION, 2023

Conducting organization	Americas	Asia and Oceania	Europe	Middle East and North Africa	Sub-Saharan Africa	World
Operations	**3**	**3**	**19**	**14**	**24**	**63**
United Nations	2	2	2	7	7	20
Regional organization or alliance	1	0	14	6	17	38
Ad hoc coalition	0	1	3	1	0	5
Personnel	**377**	**321**	**9 215**	**14 283**	**76 372**	**100 568**
United Nations	357	311	1 016	12 433	53 526	67 643
Regional organization or alliance	20	. .	7 059	684	22 846	30 609
Ad hoc coalition	. .	10	1 140	1 166	. .	2 316

. . = not applicable.

Note: Numbers of active operations cover the year 2023, including operations closed during the year. Personnel figures are as of 31 Dec. 2023.

https://www.sipri.org/sites/default/files/2024-06/yb24_summary_en_2_1.pdf